

VERSLAG CONFERENTIE FOCUS EN REFLECTIE OP SAMENWERKING IN DE WIJK

'Het kost tijd en energie, ook al levert het niet altijd meteen iets op, het is de moeite waard'

Voor een integrale benadering van gezondheid is goede samenhang tussen het sociale en medische domein cruciaal. Hoe realiseer je die verbinding tussen sociaal domein, wijkverpleegkundigen en de eerstelijnszorg (huisarts, paramedici en farmacie)? Daar draaide het om tijdens de conferentie Focus en reflectie op samenwerking in de wijk, woensdag 19 april, georganiseerd door de partijen uit het bestuurlijk akkoord eerste lijn (LHV, ZN, Patiëntenfederatie Nederland, V&VN, InEen, KNGF, KNMP, VWS), samen met VNG en ActiZ.

Dagvoorzitter Eeke van der Veen, onder meer oud-bestuursvoorzitter van Agis en voormalig Tweede kamer lid voor de PvdA, formuleerde het zo: 'Hoe zorg je dat zaken soepeler lopen, financiering geen probleem is, dat je elkaar verstaat en er een duurzame samenwerking kan ontstaan?'

Nieuwe verbindingen

De noodzaak van samenwerking in de wijk mag duidelijk zijn: onder invloed van transities en decentralisatie blijven patiënten met een complexere zorgvraag en kwetsbare ouderen langer thuis wonen. De wijkverpleegkundige, paramedici en de huisarts zijn al langer partners in de afstemming rondom de chronisch zieken en ouderen in de wijk. De verbinding met welzijn en jeugdzorg echter is relatief nieuw. Samenwerking met gemeenten is daarom cruciaal.

Leren van en met elkaar

Wat samenwerking in dit krachtenveld inhoudt, kan voor iedere partij iets heel anders betekenen. Wat is samenwerking eigenlijk? En wat is goede zorg? Een wijkverpleegkundige kan daar bijvoorbeeld heel anders over denken dan andere zorgverleners of een bestuurder. Spraakverwarring ligt al snel op de loer. Professionals, zorgverleners, beleidsmakers, vertegenwoordigers en bestuurders van patiëntenorganisaties, gemeenten, zorgverzekeraars en aanbieders gingen die spraakverwarring tijdens de conferentie te lijf. In een reeks workshops kwamen tal van praktijkvoorbeelden aan bod, met succesfactoren, financiering en obstakels.

Tekort aan wijkverpleegkundigen

Een van de meest besproken obstakels was het tekort aan wijkverpleegkundigen. Jenneke van Veen, bestuurslid van V&VN: 'Als we dat niet oplossen, kunnen we de problemen in de wijk niet aan. De numerus fixus in opleidingen zou direct opgeheven moeten worden. En zorgaanbieders zouden meer stageplaatsen moeten bieden. Daarnaast zou in de opleiding naast patiëntenzorg, ook aandacht besteed moeten worden aan samenwerking met andere professionals, want dat wordt steeds belangrijker. En de wijkverpleegkundige heeft daarin bij uitstek een spilfunctie.'

Betere samenwerking met paramedici en apothekers nodig

Marije Beens, directeur Curatieve zorg van VWS benadrukte het belang van een brede samenwerking in de wijk voor het realiseren van een betere gezondheid. De samenwerking met apothekers en paramedici behoeft wat haar betreft daarbij meer aandacht. Marcel Sturkenboom, directeur KNGF, sloot hierbij aan en benadrukte het belang van een gezond eet en beweeggedrag voor een goede gezondheid en het belang van paramedici daarbij.

Veel vooruitgang

André Rouvoet, voorzitter van Zorgverzekeraars Nederland (ZN), ziet de laatste jaren veel vooruitgang in de samenwerking met gemeenten. 'Vroeger werkten we langs elkaar heen, maar ZN en VNG hebben veel meer met elkaar te maken gekregen. Nu hebben we een samenwerkingsagenda op prominente terreinen, zoals samenwerking in de wijk en preventie.' Rouvoet waarschuwde wel om succesvolle projecten niet landelijk uit te rollen. 'Waak daar voor. Leer van elkaar, zoals op een dag als deze, en kopieer wat in jouw wijk of gemeente ook kan werken.'

André Louwen, bestuurslid van InEen, benadrukte in dat verband 'het belang van lokale en regionale organisatie en aanspreekbaarheid bij het ondersteunen van samenwerking. De nieuwe financiering gaat ons hierbij helpen'.

Hoe kom je verder?

Daar sloot Paul van Rooij, directeur van de Landelijke Huisartsenvereniging (LHV) zich bij aan. 'Wij gaan landelijk niet zeggen hoe het lokaal moet. Maar hoe breng je de mooie voorbeelden van deze dag dan wel verder? Hoe komen samenwerkingsverbanden tot stand? Gemeenten en zorgverzekeraars kunnen er beleid op maken om dat te financieren. Maar het is vooral een kwestie van elkaar vertrouwen en er tijd en energie in investeren, ook al levert het niet altijd meteen iets op. Maar we moeten ook niet alles tegelijk willen oplossen.'

Structurele financiering

Janny Bakker (wethouder in Huizen), aanwezig namens de VNG, vroeg zich hardop af hoe je goede initiatieven kunt bevorderen. 'Wat wij als VNG vooral niet moeten doen is zeggen dat iedere gemeente zelfde moet doen. Maar we kunnen gemeenten wel faciliteren om van elkaar te leren en professionals te ondersteunen. Daarvoor ontwikkelen we nu bijvoorbeeld een app. En het is een probleem dat veel initiatieven wel gefinancierd worden als pilot, maar daarna ontbreekt structurele financiering. In 2018 moeten we dat samen met ZN voor elkaar hebben.'

De landelijke koepels gaan de komende tijd de opgehaalde knelpunten uit lokale en regionale samenwerkingsverbanden bestuurlijk agenderen.